

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	9. 2. 2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OALM
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Janka Klepáčová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Na stretnutí Klubu čitateľskej gramotnosti sme sa zaoberali problematikou "Interpretácie literárnych textov" so zameraním na poéziu. Od charakteristiky umeleckého literárneho textu, básnického textu, sme sa posunuli k interpretácii, t.j. k analýze umeleckého básnického textu, k práci s básnickými prostriedkami a motívmi v poézii. Zamerali sme sa na rozličné metódy a formy práce s básnickým textom a navrhli sme tvorivé úlohy ako pomôcku pri interpretácii poézie.

Učítelia analyzovali umelecké básnické texty z povinného čítania a diskutovali o vhodných úlohách k nim a o ich obťažnosti.

V ďalšej časti si vyučujúci vytvorili vyučujúci tvorivú úlohu Hra na Súdnu sieň.

V závere stretnutia boli navrhnuté odporúčania pre prácu žiakov s umeleckým básnickým textom.

Kľúčové slová:

umelecký text, básnický text, poézia, interpretácia umeleckého textu, analýza umeleckých textov, básnické prostriedky, tvorivé úlohy, povinná literatúra

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

V úvode stretnutia Mgr. Janka Klepáčová pripomenula prítomným, že s charakteristikou umeleckých literárnych textov sme sa stretli na jednom z predchádzajúcich stretnutí a zhrnula, že uvedené texty majú v žiakoch vzbudiť nejakú emóciu, zážitok. Prostredníctvom čítania, interpretácie a hodnotenia textu sa rozvíjajú čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Čítanie, analýza textu a interpretácia textu s dôrazom na zážitkové metódy sú základné hodnoty literárneho vzdelávania.

Cieľom vyučovania literatúry je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Postupujeme od čitateľa naivného cez čitateľa schopného analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie) k jej porozumeniu a prenikaniu do znakovkej podstaty textu, až k čitateľovi schopnému pracovať s významom textu a interpretovať ho.

Na stretnutí sme sa venovali rozvoju interpretačných zručností žiakov. Zhodli sme sa na tom, že neexistuje jediná správna interpretácia básnického textu, preto žiakcu interpretáciu neodmietame, ale pracujeme s tým, aby sa žiaci naučili argumentovať a dokázať svoje tvrdenia citáciami z textu, prípadne vysvetliť ich symboliku. Pri interpretácii je potrebné počítať aj s chybami, nesprávnou interpretáciou. Je potrebné sa žiakov veľa pýtať, upozorňovať ich na básnické prostriedky a obrazy (trópy a figúry), dôležité motívy a ich vzťah k názvu básne. Dôležité je aj viacnásobné pozorné čítanie, báseň ako celok môže byť metaforou, alegóriou alebo podobenstvom, pričom tieto obrazy neposudzujeme izolovane, ale v kontexte a všímame si asociácie a náznaky v texte.

V ďalšej časti sme rozoberali básne a úlohy k nim:

1. M. Válek – Jablko - hlasová interpretácia textu žiakom - recitátorom, zistenie porozumenia textu a dojmu z prečítaného, literárnoteoretické poučenie o ľúbostnej poézii, analýza básne z hľadiska motívov, mikropríbehu, básnických prostriedkov, úvod a záver básne, názov básne a symbol jablka v texte, voľný verš
2. L. Feldek – Manželstvo – hlasová interpretácia textu učiteľom a žiakom, nahrávka prednesu, zistenie porozumenia textu a dojmu z prečítaného a vypočutého, literárnoteoretické poučenie o lyrickej básni a básnických výrazových prostriedkoch, ideovo-estetická interpretácia básne, aktuálnosť básne

Pri interpretácii poézie využívame metódy a formy práce s prozodickými veršovými systémami, motívmi a básnickými prostriedkami:

- sylabický verš (rovnoslabičnosť, dieréza, rytmicko-syntaktický paralelizmus, počítanie slabík, práca so združeným rýmom)
- časomiera (určovanie stôp, prednes)
- sylabotonický verš (určovanie stôp, prestávky vo veršoch, počet slabík vo verši, druhy rýmov, prednes)
- voľný verš (chýbajúca interpunkcia, rým a rytmus vo verši)

V ďalšej časti sa učitelia venovali dielam povinnej literatúry, patriacim do poézie a ich interpretácii:

1. H. Gavlovič: Valaská škola – mravív stodola – rozbor ukážok z čítanky, dôraz na názov básne a záverečné dvojveršie – významové jadro básne
2. J. Kollár: Predspev zo Slávy dcéry – interpretácia známych osobností na internetovej stránke Baštrng, práca s textom so zameraním na zvýšenie zrozumiteľnosti jazyka básne, práca so slovníkmi – internetovými (dištančné vyučovanie) i tlačenými (prezenčné vyučovanie), časomerná prozódia
3. S. Chalupka: Mor ho! – sylabický verš, symbolika, aktuálnosť básne, lyrické a epické prvky
4. A. Sládkovič: Marína – znaky ľúbostnej poézie, symboly, básnické prostriedky, rým, sylabický verš, lyrické prvky
5. J. Botto: Smrť Jánošíkova - sylabický verš, Jánošík ako symbol, rým, lyrické a epické prvky
6. I. Krasko – vlastný výber – odporúčame zbierku Nox et solitudo – symbolika, básnické prostriedky, sylabotonický verš, rým, lyrické prvky
7. J. Smrek: vlastný výber – odporúčame básnickú skladbu Básnik a žena – znaky ľúbostnej poézie, symbolika, básnické prostriedky, verš, rým

8. R. Dilong: vlastný výber – odporúčame zbierku Hviezdy a smútok – symbolika, náboženské motívy, verš, básnické prostriedky, lyrické prvky
9. M. Válek: vlastný výber - odporúčame Jablko – symbolika, mikropríbeh, voľný verš, ľúbostná lyrika
10. M. Rúfus: vlastný výber , odporúčame Zvony – symbolika zvonov a detstva, voľný verš, súvislosti, 1 s Liptovom – rodným krajom autora, lyrické prvky
11. J. Urban (vlastný výber) – odporúčame jeho texty piesní, básnické prostriedky, lyrické prvky

Učítelia pripravili úlohy na lepšie pochopenie básnických diel povinnej literatúry - hľadanie a farebné vyznačovanie motívov, práca s učebnicou Teórie literatúry, prednes jednotlivých veršov, práca s hlasom, práca s predstavami a asociáciami, vyhľadávanie básnických prostriedkov, práca s rýmom a prozodickým systémom.

V závere učítelia vytvorili tvorivú úlohu na pochopenie a interpretáciu básnických textov, ktorá súvisí s odborným predmetom ekonomika a právo: Hra na Súdnu sieň. Obvinené budú literárne postavy zo zločinov, ktoré spáchali v literárnych dielach, pričom žiaci si vyberú jednu literárnu postavu, ktorú budú zastupovať (1 žalobca, 1 obhajca), napíšu obžalobu a obhajobu a prednesú ich „na súde“. Zvyšok triedy tvorí porotu a rozhodne o vine/nevine postavy, prípadne určí jej trest. Uvedená úloha umožní žiakom interpretovať básnický text z pohľadu právnych noriem.

Postavy a diela z poézie na výber:

1. Eugen Onegin (zabil v súboji priateľa Lenského)
Dielo: A.S. Puškin – Eugen Onegin
2. Vilém (zabil svojho otca)
Dielo: K.H.Mácha – Máj
3. Hanka Čajková (zabila zemana Artuša Vilániho)
Dielo: P. O. Hviezdoslav – Hájnikova žena
4. Martin Hudcovie (zabije kráľovského sokola)
Dielo: A. Sládkovič – Detvan

V závere vyučujúci venovali pozornosť dištančnému vzdelávaniu a možnostiam čítania poézie na internete – zamerať sa aspoň na krátke básne a úryvky z dlhších básnických skladieb, pokúsiť sa o ich interpretáciu.

Je možné sledovať na internete aj obľúbenú stránku Baštrng, avšak interpretácia niektorých diel na tejto stránke je síce zaujímavá, ale nie vždy so želaným výsledkom a správnym pochopením významu diela. Najdôležitejšie je samostatne čítať aspoň krátke básne.

13. Závěry a doporučení:

Vyučující skonštatovali, že literárne texty – básne robia našim žiakom veľký problém aj na EČ MS zo SJL. Je dôležité pokúsiť sa básne interpretovať, aj keď často neexistuje jediná správna interpretácia básnického textu. Pracujeme s tým, aby sa žiaci naučili argumentovať a vysvetľovať. Pri interpretácii je potrebné počítať aj s chybami, nesprávnou interpretáciou. Je potrebné sa žiakov veľa pýtať, upozorňovať ich na básnické prostriedky a obrazy (trópy a figúry), dôležité motívy v texte. Dôležité je venovať sa interpretácii básnických diel povinného čítania, ktoré predpisuje ŠVP. K správnej interpretácii môžu žiakom pomôcť správne položené otázky k textom a úlohy na lepšie pochopenie básnického textu, vytvorené učiteľom. Najdôležitejší záver: Viest' žiakov k akémukoľvek čítaniu básnických textov.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Janka Klepáčová
15. Dátum	9. 2. 2021
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Jana Gajdošová
18. Dátum	9. 2. 2021
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu